

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/15/2024
Identifikačné číslo spisu:	5322200054
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5322200054.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v spore žalobcu Slovak Estate s. r. o., Bratislava, Tallerova 4, IČO: 50 050 907, zast. Advokátska kancelária VASIL & partners, s. r. o., Košice, Kupeckého 320/33, IČO: 47 240 482, proti žalovanému AGRO Marec, s. r. o., Klokočov, Riečky 973, IČO: 52 195 813, zast. V4 Legal, s. r. o., Žilina, Tvrdeho 783/4, IČO: 36 858 820, o nahradenie prejavu vôle, vedenom pôvodne na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 4C/2/2022, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. júla 2023 sp. zn. 7Co/8/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovaný m á voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 9. augusta 2022 č. k. 4C/2/2022-105 výrokom I. nahradil prejav vôle žalovaného - súhlas s uzavretím kúpnej zmluvy takto: Žalovaný: AGRO Marec, s. r. o., Riečky 973, 023 22 Klokočov, IČO: 52 195 813 dňom právoplatnosti tohto rozsudku predáva žalobcovi: Slovak Estate s. r. o., Tallerova 4, 811 02 Bratislava, IČO: 50 050 907 nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, katastrálne územie D., ako parcely EKN 7657/1 - ostatná plocha o výmere 884 m², EKN 7683 - ostatná plocha o výmere 1690 m², a to podiel 1/12 z podielu žalovaného 1/12 (1/144 z celku 1/1) za kúpnu cenu 1 euro/m², ktorú je povinný žalobca zaplatiť žalovanému do 3 dní od právoplatnosti rozsudku; výrokom II. žalobu vo zvyšnej časti v rozsahu 143/144 zamietol; výrokom III. žalobcu zaviazal nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu čistého úspechu 142/144 vo výške, ktorá bude vyčíslená po právoplatnosti rozsudku VSÚ prvostupňového súdu.

1.1. Okresný súd mal za preukázané, že ani právny predchodca žalovaného U. O., a ani žalovaný nesplnili svoju povinnosť ponúknuť spoluvlastnícky podiel podľa § 140 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj ako „OZ“) na predaj ostatným spoluvlastníkom, ktorí majú predkupné právo.

1.2. V konaní bolo nesporné, že úkon predaja je nesporne relatívne neplatným právnym úkonom podľa § 40a OZ. Z týchto dôvodov žiadal žalobca, aby súd nahradil súhlas žalovaného rozhodnutím podľa § 229

CSP tak, že žalobcovi patrí celý podiel žalovaného vo výške 1/12-iny k celku. Z ustanovenia § 140 OZ však vyplýva, že má právo vykúpiť podiel pomerne v porovnaní s ostatnými spoluvlastníkmi podľa veľkosti podielov. V danom prípade z LV č. XXXX vyplýva, že podiel žalobcu je 1/12-ina a získaný podiel žalovaného je 1/12-ina. Žalobca má právo na pomernú časť podielu, ale nie vo vzťahu k celku, ale k tomuto podielu, teda na 1/12 z 1/12, čo je podiel 1/144 z celku. V tejto časti žalobe vyhovel a vo zvyšnej časti, pokiaľ ide o podiel 143/144 k celku, žalobu zamietol.

1.3. Vychádzajúc z § 40a OZ nedodržanie ustanovenia § 140 OZ nie je absolútna neplatnosť právneho úkonu, ale relatívna neplatnosť právneho úkonu. Všetci spoluvlastníci zapísaní na liste vlastníctva mali právo vzniesť do výšky svojho spoluvlastníckeho podielu námietku relatívnej neplatnosti. Vzhľadom k tomu, že ju nevzniesli, v časti ostatných spoluvlastníckych podielov ostatní spoluvlastníci je potrebné sa pozerieť na kúpnu zmluvu ako na platný právny úkon. V danom prípade teda je kúpna zmluva z 13. mája 2019 platný právny úkon v rozsahu 143/144 podielu vo vzťahu k celku a relatívne neplatným právnym úkonom vo vzťahu 1/144 vo vzťahu k celku. Teda výška podielu zo spornej nehnuteľnosti prináleží žalobcovi vo výške 1/144 k celku a v takej výške podielu aj nahradil prejav vôle.

1.4. Okresný súd vychádzal z ceny 1 euro/m² a nie z kúpnej ceny 7 eur/m², nakoľko dodatok ku kúpnej zmluve z 13. mája 2019 bez úradne overených podpisov vyhodnotil podľa § 39 OZ ako neplatný pre obchádzanie zákona. V zmysle § 46 ods. 1, 2 OZ, keďže ide o prevod podielu na nehnuteľnosti, všetky úkony majú byť na totožnej listine, ide o povinne písomnú formu, ktorá spôsobuje absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Zmluva aj dodatok boli uzatvorené v rovnaký deň 13. mája 2019. Žalovaný nepreukázal, že vklad kúpnej zmluvy 4. júna 2019 bol realizovaný na Dodatok č. 1, teda na kúpnu cenu 7 eur/m². Momentom vkladu 4. júna 2019 stratil pôvodný vlastník U. O. právo disponovať s predmetom sporu a právo určiť inú kúpnu cenu, než bola ku dňu prechodu vlastníckeho práva na nového vlastníka žalovaného. Má za to, že boli účelovo vyhotovené dve vyhotovenia rôznych kúpnych súm za účelom obchádzania daňových povinností, resp. práve pre prípad námietky relatívnej neplatnosti právneho úkonu, ako tomu bolo v tomto prípade. V každom prípade sa jedná o obchádzanie zákona a absolútnu neplatnosť právneho úkonu Dodatku č. 1 ku kúpnej zmluve podľa § 39 OZ. Žalovaný ani nepreukázal, že podľa § 49a OZ podal žalobu o neplatnosť pôvodnej časti právneho úkonu dohodnutej ceny 1 eur/m², keďže tvrdí, že konal v omyle. Preto kúpna zmluva podľa § 47 ods. 1 OZ sa stala účinná vkladom do katastra nehnuteľností 4. júna 2019, pričom v pôvodnom znení kúpna cena bola 1 eur/m². Z listu vlastníctva mal preukázané, že žalobca bol aktívne vecne legitimovaný na uplatnenie predkupného práva, keď vlastníctvo nadobudol na základe kúpnej zmluvy K. zo 7. januára 2019 a žalovaný nadobudol vlastníctvo k spoluvlastníckemu podielu následne pod K. zo 4. júna 2019.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj ako „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 26. júla 2023 č. k. 7Co/8/2023-142 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. a III. potvrdil (prvý výrok) ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku zák. č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), odvolanie žalobcu voči výroku I. odmietol (druhý výrok) a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (tretí výrok).

2.1. Odvolací súd vzhľadom k tomu, že žalobcovi bolo výrokom I. vyhovené, nebol oprávnenou osobou na podanie odvolania v tejto časti, preto jeho odvolanie v tejto časti odmietol.

2.2. V odôvodnení ďalej odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie správne prijal záver, že v danej veci bolo porušené zákonné predkupné právo žalobcu a tento si mohol zvoliť jeden z nárokov vyplývajúcich z porušenia tohto predkupného práva, a to: a) vyslovenie relatívnej neplatnosti zmluvy (§ 40a OZ), b) nahradenie prejavu vôle nadobúdateľa podľa § 603 ods. 3 OZ alebo c) si ponechať predkupné právo voči nadobúdateľovi. Tieto nároky sa vzájomne vylučujú, pričom oprávnený sa nemôže zároveň súbežne domáhať všetkých alebo dvoch nárokov. V preskúmvanej veci si žalobca zvolil svoj nárok v zmysle nahradenia prejavu vôle nadobúdateľa podľa § 603 ods. 3 OZ.

2.3. Tiež poukázal na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a to rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/91/2008 z 12. mája 2019 a sp. zn. 8Cdo/124/2018 z 18. septembra 2019 a zdôraznil, že z dôvodu, že žalobca sa domáhal odkúpenia väčšieho podielu, na aký mal nárok a žaloba bola podaná o nahradenie prejavu vôle, v prípade predkupného práva je potrebné uprednostniť dohodu podielových spoluvlastníkov, pričom ak je podielových spoluvlastníkov viac, je potrebné, aby sa na konkrétnom spôsobe výkonu predkupného práva dohodli. Priklonil sa ku gramatickému a logickému výkladu ustanovenia § 140 druhej vety OZ a v súlade s uvádzanou rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky dospel k záveru, že aktívny spoluvlastník má právo vykúpiť kúpnu zmluvou prevedený spoluvlastnícky podiel len pomerne, teda len jeho časť pripadajúcu na jeho podiel v pomere k podielom ostatných spoluvlastníkov. Žalobca nepreukázal, že sa všetci podieloví spoluvlastníci dohodli na konkrétnom spôsobe výkonu predkupného práva.

2.4. Odvolací súd konštatoval, že v prípade predkupného práva je potrebné uprednostniť dohodu podielových spoluvlastníkov, pričom ak je podielových spoluvlastníkov viac, je potrebné, aby sa na konkrétnom spôsobe výkonu predkupného práva dohodli. Na základe dohody podielových spoluvlastníkov môže dôjsť k dohode medzi nimi ľubovoľným spôsobom, teda môžu vykúpiť podiel, ktorého predkupné právo sa týka tak podľa ich podielov, ako aj iba niektorí z nich v podieloch podľa dohody a prípustná je tiež dohoda, že podiel vykúpi len jeden z nich. Pri dohode sa rešpektuje vôľa spoluvlastníkov, a pokiaľ sa oni dohodnú, žiadny spôsob vykúpenia podielu nimi nie je vylúčený. Na základe dohody môže dôjsť teda aj k inému vykúpeniu podielu ako podľa pomerného uplatňovania nárokov z predkupného práva, čo potom má za následok zmenu podielov pôvodných spoluvlastníkov, avšak na základe ich dohody, s čím sú podieloví spoluvlastníci pre taký prípad uzrozmnení a k zmene podielových spoluvlastníkov, ich počtu, nedochádza.

2.5. Druhá časť vety § 140 OZ rieši prípad, pokiaľ k dohode nedôjde, pričom v takom prípade majú právo odkúpiť pomernú časť prevádzaného podielu podľa veľkosti vlastných spoluvlastníckych podielov. Z gramatického a logického výkladu ustanovenia § 140 druhej vety vyplýva, že toto ustanovenie rieši prípad, keď sa spoluvlastníci nedohodnú, pričom nerozlišuje situáciu, kedy chcú podiel odkúpiť všetci, ale nedohodli sa na podieloch, v akých ho vykúpia alebo chcú podiel odkúpiť len niektorí. Pre obe tieto situácie z neho vyplýva, že tí, ktorí majú o spoluvlastnícky podiel záujem, majú právo odkúpiť pomernú časť prevádzaného podielu podľa veľkosti vlastných spoluvlastníckych podielov. Neuzavretie dohody medzi spoluvlastníkmi v konečnom dôsledku znamená, že v prípade, ak chcú podiel odkúpiť všetci, po nadobudnutí časti prevádzaného podielu podľa veľkosti podielov bude mať každý zo spoluvlastníkov väčší podiel, ale pomer zostávajúcich podielových spoluvlastníkov zostane nezmenený a nepribudne žiadny nový podielový spoluvlastník. V prípade, ak nechcú podiel odkúpiť všetci, práve tí, ktorí sa podiel rozhodli neodkúpiť, svojím rozhodnutím spôsobia, že nevykúpenú časť podielu môže nadobudnúť tretia osoba (nový spoluvlastník), pričom spoluvlastnícky podiel toho, kto sa rozhodol prevádzaný podiel nevykúpiť zostane zachovaný a tých, ktorí sa rozhodnú prevádzaný podiel kúpiť sa zväčší, čím dôjde k zmene pomerov pôvodných spoluvlastníkov a k možnosti nadobudnúť nevykúpenú časť prevádzaného podielu treťou osobou. Práve od rozhodovania podielových spoluvlastníkov pri zmene spoluvlastníctva niektorého z podielov závisí to, či sa ich vzájomné podiely menia, a či dôjde k rozšíreniu počtu podielových spoluvlastníkov. Je to práve preto, že základným znakom podielového spoluvlastníctva je podiel, ako miera, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci.

2.6. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 1 CSP aplikujúc ustanovenie § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP.

3.1. Dovolateľ namietal, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom mu uprel právo na spravodlivý proces, keď sa v odôvodnení nevysporiadal s právnou argumentáciou žalobcu uvedenou v podanom odvolaní.

3.2. Dovolateľ ďalej uviedol, že sa nestotožňuje s právnym odôvodnením odvolacieho súdu, ktorý určil, že žalobca má nárok na podiel len v pomernej časti, v prípade, ak nepreukázal dohodu s ostatnými podielovými spoluvlastníkmi. Dané tvrdenie odôvodňuje tým, že v prípade, ak by bol predmetný výklad prípustný, ustanovenie § 140 OZ by stratilo opodstatnenie, keďže účelom inštitútu predkupného práva je to, aby na príslušný list vlastníctva nevstupovala žiadna tretia osoba ako ďalší nový spoluvlastník podielov, na ktoré majú primárne nárok ostatní podieloví spoluvlastníci. Dovolateľ má za to, že v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/91/2008 a v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/124/2018 je obsiahnutý nesprávny výklad danej právnej normy - ustanovenie § 140 OZ.

3.3. Dovolateľ ďalej uviedol, že v tejto veci bolo nesporné, že žiaden z podielových spoluvlastníkov si svoje predkupné právo neuplatnil a neprejavil záujem o jeho uplatnenie. V tejto súvislosti dovolateľ považuje za nespravodlivé, ak sa ako jediný bdely podielový spoluvlastník domáha ochrany predkupného práva, a aj napriek tomu, že sú ostatní spoluvlastníci nečinní, pasívni a nemajú záujem svoje práva

uplatňovať a chrániť, má nárok len na pomernú časť prevádzaného podielu.

3.4. Žalobca sa zároveň nestotožňuje s odôvodnením odvolacieho súdu, v zmysle ktorého absolútne poprel a nevzal v úvahu závery rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít v Českej republike. Žalobca netvrdil, že rozhodovacia prax Najvyššieho súdu Českej republiky (ďalej len „ČR“) predstavuje rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „SR“), avšak uvádzal ju ako podpornú a argumentačnú na preukázanie jeho tvrdení, ktorá nemôže byť odvolaciemu súdu ľahostajná a má ju relevantne posúdiť. Dovolateľ na podporu svojej argumentácie poukázal na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu ČR (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn.: 28Cdo/2783/2019; rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn.: 33Cdo/603/2008; rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn.: 22Cdo/2358/2010) a rovnako uviedol aj judikatúru Spolkovej republiky Rakúsko (rozhodnutie Oberstergerichtshof/Najvyšší súdny a kasačný dvor, právna veta evidovaná pod č. RS0020257).

3.5. Logickým výkladom § 140 OZ podľa dovolateľa nie je možné dospieť k inému záveru, než k tomu, že sa nejedná o spoluvlastníkov, ktorí sa rozhodli svoje predkupné právo nevykonať, ale výlučne len o právne vzťahy zostávajúcich spoluvlastníkov, ktorí prejavili svoj úmysel vykonať zákonné predkupné právo. V prejednávanej veci je tak žalobca jediným spoluvlastníkom, ktorý sa rozhodol vykonať svoje predkupné právo vyplývajúce mu z ustanovenia § 140 OZ, vzhľadom k čomu nie je logicky potrebné, aby žalobca s kýmkoľvek uzatváral dohodu o výkone predkupného práva. Opačný výklad súdu - právo len na pomernú časť, popiera samotný zmysel a podstatu nielen predkupného práva, ale aj základné právne princípy a zásady, a to najmä zásadu právo patrí bdelym - vigilantibus iura scripta sunt.

3.6. Podľa dovolateľa nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu je, keď 1) žalobcovi priznal len nárok na pomernú časť podielu, ktorým došlo k porušeniu predkupného práva, nedošlo k úplnej reparácii jeho porušeného vlastníckeho práva a na príslušnom liste vlastníctva ostala tretia osoba, žalovaný ako narušiteľ práv, 2) odvolací súd sa náležite a použitím teleologického výkladu nezaoberal a neposúdil argumentáciu žalobcu, s poukázaním na judikatúru Najvyššieho súdu SR, ktorá je podľa názoru žalobcu nesprávna a nespravodlivá. Týmto nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces, čo indikuje a preukazuje dôvodnosť žalobcom uvádzaného dovolacieho dôvodu, podľa § 420 písm. f) CSP.

3.7. Navrhoľ, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhoľ, aby dovolací súd zaviazal žalovaného nahradiť trovy dovolacieho konania dovolateľovi v plnej výške.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedol, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu považuje za správny a súhlasí so všetkými výrokmi, vrátane odôvodnenia. Dovolanie žalobcu považuje za nedôvodné a uvádza, že žalobca v rámci argumentácie opomína skutočnosť, že jedným z nárokov podielového spoluvlastníka, ktorého predkupné právo bolo porušené, je aj možnosť ponechať si predkupné právo pôsobiace voči novému spoluvlastníkovi. Žalovaný navrhoľ, aby najvyšší súd rozhodol tak, že dovolanie zamietne a zaviazá žalobcu zaplatiť žalovanému trovy dovolacieho konania v plnej výške.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné zamietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. V danom prípade dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.1. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane,

aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ich kumulatívne splnenie je nevyhnutné pre naplnenie zmätočnostnej vady podľa § 420 písm. f) CSP.

7.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

8. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porovnaj I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020 a sp. zn. 1Cdo/213/2019, 2Cdo/190/2019, 3Cdo/168/2018, 4Cdo/3/2019, 5Cdo/57/2019, 6Cdo/33/2020, 7Cdo/308/2019, 8Cdo/152/2018).

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolaťel zmätočnostnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP opieral o nedostatočné odôvodnenie (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu a nevysporiadanie sa s právnou argumentáciou žalobcu. Tiež namietal nesprávny procesný postup krajského súdu, aj súdu prvej inštancie.

11. Z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vyplýva, že zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávanych prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Pritom uvedené nedostatky musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). O zjavnú neodôvodnenosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

12. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) aj z rozhodnutí ústavného súdu vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Povinnosťou súdu je presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 220 CSP, I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254 - B, str. 49, § 30). Inými slovami judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument,

ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

13. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESĽP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

14. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné.

15. K dovolacej námietke týkajúcej sa nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, a teda jeho nepreskúmateľnosti, dovolací súd vo väzbe na body 11. až 14. tohto rozhodnutia môže len konštatovať, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu a preskúmaní rozsudku odvolacieho súdu dospel k záveru, že jeho odôvodnenie nevybočuje z limitov spravodlivého procesu, je dostatočné, logické a primerané. Odvolací súd svoje potvrdzujúce rozhodnutie odôvodnil úvahami, ktoré sú zrozumiteľné, konzistentné a spätne preskúmateľné. Rozhodnutie odvolacieho súdu tak spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí, obsahuje náležitosti odôvodnenia dané v § 393 ods. 2 CSP a nemožno ho považovať za nedostatočne odôvodnené. Dovolateľ v dovolaní neuviedol relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené v konaní odvolacím súdom, aj súdom prvej inštancie.

15.1. Z obsahu odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP stotožniac sa so závermi rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa zaoberal námietkami žalobcu, jeho podstatnými tvrdeniami vznesenými v odvolaní, keď v odôvodnení svojho rozhodnutia sa k nim v jednotlivosti, aj súhrnne vyjadril takto: Z dôvodu, že žalobca sa domáhal odkúpenia väčšieho podielu, na aký mal nárok a žaloba bola podaná o nahradenie prejavu vôle, odvolací súd zdôrazňuje, že v prípade predkupného práva je potrebné uprednostniť dohodu podielových spoluvlastníkov, pričom ak je podielových spoluvlastníkov viac, je potrebné, aby sa na konkrétnom spôsobe výkonu predkupného práva dohodli. Odvolací súd sa teda priklonil ku gramatickému a logickému výkladu ustanovenia § 140 druhej vety OZ a v súlade s rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodnutiami sp. zn. 2Cdo/91/2008 z 12. mája 2019 a z 18. septembra 2019 sp. zn. 8Cdo/124/2018 dospel k záveru, že aktívny spoluvlastník má právo vykúpiť kúpnu zmluvou prevedený spoluvlastnícky podiel len pomerne, teda len jeho časť pripadajúcu na jeho podiel v pomere k podielom ostatných spoluvlastníkov. Žalobca nepreukázal, že sa všetci podieloví spoluvlastníci dohodli na konkrétnom spôsobe výkonu predkupného práva (pozri bod 9. rozhodnutia odvolacieho súdu). Spoluvlastníkovi prislúchajú práva a povinnosti k spoločnej veci podľa

pomeru jeho podielu k podielom ostatných spoluvlastníkov. Práva každého spoluvlastníka sú obmedzené právom ostatných spoluvlastníkov. Zohľadniac uvedené, dospel odvolací súd k záveru, že v prípade predkupného práva je potrebné uprednostniť dohodu podielových spoluvlastníkov, pričom ak je podielových spoluvlastníkov viac, je potrebné, aby sa na konkrétnom spôsobe výkonu predkupného práva dohodli. (...) Pri dohode sa rešpektuje vôľa spoluvlastníkov, a pokiaľ sa oni dohodnú, žiadny spôsob vykúpenia podielu nimi nie je vylúčený. Na základe dohody môže dôjsť teda aj k inému vykúpeniu podielu ako podľa pomerného uplatňovania nárokov z predkupného práva, čo potom má za následok zmenu podielov pôvodných spoluvlastníkov, avšak na základe ich dohody, s čím sú podieloví spoluvlastníci pre taký prípad uzrozmeneaní a k zmene podielových spoluvlastníkov, ich počtu, nedochádza. Druhá časť vety § 140 OZ rieši prípad, pokiaľ k dohode nedôjde, pričom v takom prípade majú právo odkúpiť pomernú časť prevádzaného podielu podľa veľkosti vlastných spoluvlastníckych podielov. Z gramatického a logického výkladu ustanovenia § 140 druhej vety vyplýva, že toto ustanovenie rieši prípad, keď sa spoluvlastníci nedohodnú, pričom nerozlišuje situáciu, kedy chcú podiel odkúpiť všetci, ale nedohodli sa na podieloch, v akých ho vykúpia alebo chcú podiel odkúpiť len niektorí. Pre obe tieto situácie z neho vyplýva, že pre takéto situácie platí, že tí, ktorí majú o spoluvlastnícky podiel záujem, majú právo odkúpiť pomernú časť prevádzaného podielu podľa veľkosti vlastných spoluvlastníckych podielov. (...) Práve od rozhodovania podielových spoluvlastníkov pri zmene spoluvlastníctva niektorého z podielov teda závisí to, či sa ich vzájomné podiely zmenia, a či dôjde k rozšíreniu počtu podielových spoluvlastníkov. Je to práve preto, že základným znakom podielového spoluvlastníctva je podiel ako miera, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci. (pozri bod 10. rozhodnutia odvolacieho súdu). V rozpore s uvedeným potom vyznieva tvrdenie dovolateľa o zmaťovosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu spočívajúcom v jeho nepreskúmateľnosti a vo väzbe na odvolacie námietky žalobcu.

15.2. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s potvrdzovaným odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, vykazuje logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania a nemožno ho považovať za neodôvodnené, či rozporné. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu.

15.2.1. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd podrobne zdôvodnil, prečo potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne čo do výrokov II. a III., keď súd prvej inštancie výrokom II. žalobu vo zvyšnej časti v rozsahu 143/144 zamietol a výrokom III. rozhodol o trovách konania. Odvolací súd v rámci vysporiadania sa s odvolacími námietkami žalobcu zdôraznil, že v prípade predkupného práva je potrebné uprednostniť dohodu podielových spoluvlastníkov, pričom ak je podielových spoluvlastníkov viac, je potrebné, aby sa na konkrétnom spôsobe výkonu predkupného práva dohodli. Odvolací súd sa priklonil ku gramatickému a logickému výkladu ustanovenia § 140 druhej vety OZ a dospel k záveru, že aktívny spoluvlastník má právo vykúpiť kúpnu zmluvou prevedený spoluvlastnícky podiel len pomerne, teda len jeho časť pripadajúcu na jeho podiel v pomere k podielom ostatných spoluvlastníkov, ktorý záver je v súlade s rozhodovacou praxou najvyššieho súdu (pozri rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/91/2008 a sp. zn. 8Cdo/124/2018). Tiež zdôraznil, že žalobca nepreukázal, že sa všetci podieloví spoluvlastníci dohodli na konkrétnom spôsobe výkonu predkupného práva.

15.2.2. V dôvodoch svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení, a prečo rozhodnutie okresného súdu považuje za vecne správne, k čomu na zdôraznenie jeho správnosti doplnil aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami žalobcu. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (body 6. až 12.), ako aj odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie (body 3. a 4.), nevyplýva nedostatočnosť, či nepresvedčivosť, ani absencia o skutkových a právnych záveroch, či taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne a náležite

neodôvodnil, a že pri rozhodovaní nezohľadnil odvolaciu argumentáciu dovolateľa.

16. Žalobca tiež argumentoval, že odvolací súd sa nevysporiadal s jeho právnou argumentáciou, poprel a nevzal do úvahy závery rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít v ČR, k čomu poukázal na niektoré rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR, aj judikatúru Spolkovej republiky Rakúsko (bližšie pozri bod 3.4. tohto rozhodnutia), k čomu dovolací súd poznamenáva, že uvedené rozhodnutia nepochybne môžu byť inšpiráciou pre rozhodovaciu prax slovenských súdov, ale rozhodne nie je povinnosťou slovenských súdov (súdov nižšej inštancie) brať ich do úvahy, rozhodovať v súlade s ich závermi, prípadne odôvodňovať vo svojom rozhodnutí odklon od týchto rozhodnutí. Ide totiž o rozhodnutia podľa právnych poriadkov cudzích štátov a cudzích súdnych autorít nepredstavujúce ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít v zmysle nášho právneho poriadku v zmysle čl. 2 ods. 2 CSP. Obligatornou obsahovou náležitosťou rozhodnutí súdov nižšej inštancie je dôkladné odôvodnenie odklonu pre prípad, ak sa súdy odklonia od ustálenej rozhodovacej praxe (§ 220 ods. 3 a § 393 ods. 3 CSP), ktorou je najmä ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu v obdobných veciach.

16.1. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017). V zmysle R 71/2018 d o ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

16.2. Z uvedeného je tak zjavné, že rozhodnutia iných štátov, a teda ani rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR, či Spolkovej republiky Rakúsko pod pojem ustálenej rozhodovacej praxe nespádajú.

16.3. Pre úplnosť ešte k tejto námietke dovolateľa dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že právna argumentácia odvolacieho súdu (odlišná od právnej argumentácie dovolateľa) nevykazuje odklon od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, práve naopak je s ňou v súlade, k čomu najvyšší súd dáva do pozornosti svoje aktuálne rozhodnutie v obdobnej veci sp. zn. 6Cdo/83/2021 zo 7. februára 2024 s nasledovným právnym záverom: Podmienkou úspechu žaloby o nahradenie prejavu vôle na zmluve sledujúcej prevod podielu získaného za cenu porušenia predkupného práva inak než pomerne podľa veľkosti podielov už držaných dotknutými spoluvlastníkmi je preukázanie najneskôr v čase rozhodovania súdu takej dohody spoluvlastníkov, ktorej obsah zodpovedá požiadavke uplatňovanej žalobou a konštatovaním o správnom právnom názore prezentovanom v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/91/2008 a sp. zn. 8Cdo/124/2018, na ktoré rozhodnutia odkazuje aj odvolací súd.

16.4. V reakcii na ďalšie dovolacie argumenty žalobcu dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Žalobca preto neopodstatnene namietal, že odvolací súd mu nedostatočným odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval svoje procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05).

16.5. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu vrátane ich dôvodov a námietok. Samotné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto

aspektu je plne realizované právo strany sporu na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 324/2011).

17. Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmatečnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým oba sudy nižšej inštancie dospeli, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie sporu túto vadu zmatečnosti nezakladá (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017), tento právny záver považuje i ústavný súd za akceptovateľný (I. ÚS 61/2019). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne, nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (I. ÚS 188/06).

18. Dovolateľ vyvodzoval vadu podľa § 420 písm. f) CSP aj z nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu, aj súdu prvej inštancie, keď žalobcovi priznal len nárok na pomernú časť podielu a náležite a použitím teleologického výkladu sa odvolací súd nezaoberal a neposúdil argumentáciu žalobcu, s poukázaním na judikatúru najvyššieho súdu, ktorá je podľa názoru žalobcu nesprávna a nespravodlivá (bližšie pozri bod 3.6. tohto rozhodnutia).

18.1. K uvedenému dovolací súd odkazuje na bod 7. tohto rozhodnutia a dodáva, že pod pojmom nesprávny procesný postup je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorý je v rozpore so zákonom. Aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva patria v zmysle judikatúry najvyššieho súdu napr.: právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazerať do spisu a robiť si z neho výpisky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a ku všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom vo svojom materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol strane rozsudok doručený do vlastných rúk. Naopak, medzi tieto práva nepatrí právo strany sporu na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, aby súd rozhodol v súlade s predstavami strany sporu, alebo aby súd odôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu (viď napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/105/2018, 5Obdo 17/2020).

18.2. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že nie je procesným právom strany sporu, aby sudy rozhodovali v súlade s jej predstavami a názormi, preberali jej argumentáciu vrátane použitia takého výkladu právnej normy, ktorý strana sporu preferuje. Povinnosťou súdu v civilnom sporovom konaní je postupovať zákonne a spravodlivo. Z hmotnoprávneho hľadiska je civilné sporové konanie ovládané zásadou iura novit curia (súd pozná právo), ktorá znamená, že právna kvalifikácia žalobného nároku (prípadne obrany) je vecou súdu, strana sporu má len povinnosť tvrdenia, t. j. musí uviesť skutkové okolnosti veci, nie je však povinná svoj nárok alebo obranu právne kvalifikovať a pokiaľ tak urobí, uvedené neznamena, že sudy sú povinné túto právnu kvalifikáciu prevziať. S ohľadom na zásadu iura novit curia je tak súd pánom právnej charakteristiky faktov sporu. Tak ako už bolo uvedené, do práva na spravodlivý súdny proces totiž nepatrí súčasne aj právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04) a rovnako neznamena ani to, aby strana sporu bola pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Neúspech žalobcu v danom spore nebol dôsledkom nesprávneho procesného postupu súdov nižšej inštancie, ale bol daný tým, že sa súd nestotožnil s jeho skutkovým a právnym posúdením sporu. Vzhľadom na uvedené tak nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

19. Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu podľa § 420 písm. f) CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné, preto dovolací súd dovolanie zamietol (§ 448 CSP).

20. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v zmysle § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovaného v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP) tak, že priznal žalovanému voči žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.